

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Karlem Ulíkem ve věci

žalobce: **V. K.**
narozený X, státní příslušník Ukrajiny
trvale bytem X
zastoupený Mgr. Tomášem Krejčím, advokátem
sídlem Pařížská 201/21, Praha

proti

žalovanému: **Ředitelství služby cizinecké policie**
sídlem Olšanská 2176/2, Praha

o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 18. 10. 2022, č. j. CPR-31852-4/ČJ-2022-930310-V234 a č. j. CPR-31852-3/ČJ-2022-930310-V234,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Průběh řízení o správním vyhoštění

1. Dle úředního záznamu ze dne 1. 3. 2022 Policie ČR, Krajské ředitelství policie Středočeského kraje (dále „prvostupňový orgán“), v rámci hlídkové činnosti téhož dne zastavila v obci Zlatníky vozidlo se čtyřmi ukrajinskými státními příslušníky. Mezi nimi byli žalobce a jeho bratr, o nichž prvostupňový orgán telefonickou lustrací zjistil, že se na území ČR zdržují od roku 2016 nelegálně.
2. S žalobcem bylo téhož dne zahájeno řízení ve věci správního vyhoštění z důvodu podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 3 a 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů (dále „zákon o pobytu cizinců“).
3. Žalobce při výslechu dne 1. 3. 2022 uvedl, že svůj příjezd do ČR v březnu 2016 nikde nehlásil, měl vystavené povolení k pobytu, které mu zařizovala jedna Ukrajinka. Ta pak vycestovala kvůli rozvodu, žalobce se k dokumentům nedostal a nemohl již zařídit prodloužení povolení k pobytu. Ptal se jiných Ukrajinců, zda je možné učinit další kroky, aby zde mohl legálně pobývat, ale bylo mu řečeno, že to nemá cenu. Proto to dále neřešil. Zůstal v ČR a příležitostně si brigádně přivydělával. Nyní asi tři měsíce společně s bratrem žije ve starším neobývaném domě v obci N. kousek od Říčan. V ČR nežijí další jejich příbuzní, žádné kulturní ani společenské vazby v ČR žalobce nenavázal. Neví, jak dlouho ještě chce zůstat v České republice. Když skončí válka, asi bude muset vycestovat. Nebyl by to pro něj nepřiměřený zásah vzhledem k věku, zdravotnímu stavu ani soukromému a rodinnému životu. Není mu znám žádný důvod, který by mu vycestovat znemožňoval. Jediné, co chce, je vycestovat za svou rodinou na Ukrajinu.
4. Prvostupňový orgán si od Ministerstva vnitra (dále „ministerstvo“) dle § 120a zákona o pobytu cizinců vyžádalo stanovisko k existenci důvodů znemožňujících vycestování žalobce. Ministerstvo dne 3. 5. 2022 vydalo závazné stanovisko, že žalobcovo vycestování na Ukrajinu není možné. Zdůvodnilo to tím, že u žalobce existuje překážka vycestování ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců, neboť v případě návratu do vlasti by mohlo hrozit porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.
5. Součástí správního spisu jsou fotokopie dokladů žalobce: cestovního pasu s platností do 3. 2. 2022 a několika průkazů povolení k pobytu, posledního s platností do 6. 1. 2016. V lustraci žalobcovy osoby je uvedeno, že poslední pobytové oprávnění žalobci svědčilo do 5. 5. 2016.
6. Žalobce se dne 8. 6. 2022 vyjádřil k podkladům před vydáním rozhodnutí. Požádal, aby prvostupňový orgán nepřistoupil k uložení správního vyhoštění, protože na Ukrajině eskaluje válečný konflikt. Situace na celém území není pro žalobce bezpečná ani předvídatelná. Současně doložil fotokopii cestovního pasu s platností prodlouženou do 3. 2. 2027.
7. V návaznosti na to prvostupňový orgán dne 16. 6. 2022 vyrozuměl žalobce, že překvalifikoval důvod řízení o správním vyhoštění, které nově vede pouze pro porušení § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 zákona o pobytu cizinců.

8. Dne 27. 6. 2022 žalobce prvostupňovému orgánu sdělil, že dne 22. 6. 2022 podal žádost o udělení dlouhodobého víza za účelem strpení, a proto žádá o přerušení řízení o správním vyhoštění do doby rozhodnutí o této žádosti. V případě nevyhovění žádosti o přerušení požádal o prodloužení lhůty k doplnění důkazních prostředků o 30 dnů.
9. Prvostupňový orgán dne 12. 7. 2022 žalobci sdělil, že mu prodlužuje lhůtu o 10 dnů a žádosti o přerušení řízení nevyhovuje. Avizoval, že vydá nevykonatelné rozhodnutí o správním vyhoštění a po odpadnutí překážky znemožňující vycestování bude vydáno nové rozhodnutí dle § 120a odst. 5 zákona o pobytu cizinců a § 101 písm. e) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále „správní řád“).
10. Dne 22. 8. 2022 prvostupňový orgán rozhodnutím č. j. KRPS-54824-31ČJ-2022-010022 (dále „rozhodnutí o správním vyhoštění“) uložil žalobci správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 zákona o pobytu cizinců a stanovil dobu jednoho roku, po kterou žalobci nelze umožnit vstup na území členských států EU s tím, že podle § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců se na žalobce vztahují důvody znemožňující vycestování dle § 179 zákona o pobytu cizinců. Prvostupňový orgán dospěl k závěru, že žalobce na území ČR pobývá neoprávněně. Z lustrace v policejních evidencích je zřejmé, že mu skončilo povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání dne 5. 5. 2016, kdy pozbylo platnosti přechodové razítko v jeho cestovním dokladu. Rozhodnutí o správním vyhoštění nebude vykonáno až do odpadnutí překážky k vycestování spočívající v probíhajícím ozbrojeném konfliktu na Ukrajině. Poté bude na základě nového závazného stanoviska ministerstva žalobci stanovena nová lhůta k vycestování. Na závěru prvostupňového orgánu nic nemění ani podaná žádost o vízum strpení.
11. Téhož dne prvostupňový orgán rozhodnutím č. j. KRPS-54824-32/ČJ-2022-010022 (dále „rozhodnutí o nákladech“) uložil žalobci povinnost ve lhůtě 14 dnů od právní moci rozhodnutí uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Prvostupňový orgán rozhodnutí o nákladech opřel o § 79 odst. 5 správního řádu, jelikož žalobce vyvolal řízení o správním vyhoštění porušením svých povinností, neboť na území pobýval bez platného oprávnění k pobytu.

Odvolací řízení

12. Žalobce se proti oběma rozhodnutím odvolal: proti rozhodnutí o správním vyhoštění dne 1. 9. 2022 a proti rozhodnutí o nákladech dne 6. 9. 2022.
13. Dne 19. 9. 2022 žalobce obě odvolání doplnil. Zaprvé popsal, že se snažil svůj pobyt řešit: dne 22. 6. 2022 požádal o udělení víza za účelem strpení, o níž mělo být rozhodnuto do 22. 7. 2022. Prvostupňový orgán k tomu měl přihlédnout. Žalobce oprávnění k pobytu nebyl schopen doložit ve lhůtě pro doplnění odvolání, protože příslušný správní orgán nedodržel zákonné lhůty kvůli velkému nápadu věcí v souvislosti s válkou na Ukrajině. Prvostupňový orgán proto nepostupoval správně, když nevyhověl žalobcově žádosti o přerušení řízení ze dne 12. 7. 2022, ačkoliv o žalobcově žádosti o udělení víza věděl a vzhledem k situaci na Ukrajině bylo možné očekávat její vyhovění. Žalovaný tím zatížil řízení vadou, která mohla způsobit nezákonnost rozhodnutí. Zadruhé argumentoval, že stanovená doba vyhoštění je nepřiměřeně přísná a neodpovídá jeho prvnímu porušení právních norem, při kterém nedošlo k žádnému ohrožení veřejného pořádku. V odvolání

proti rozhodnutí o nákladech žalobce dodal, že je-li nezákonné rozhodnutí o správním vyhoštění, je nezákonné i navazující rozhodnutí o nákladech.

14. Součástí správního spisu žalovaného je lustrace žalobcovy osoby, v níž je uvedeno, že dne 4. 10. 2022 bylo žalobci uděleno vízum strpění pobytu podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců.
15. Žalovaný o odvoláních žalobce rozhodl dne 18. 10. 2022 rozhodnutím č. j. CPR-31852-3/ČJ-2022-930310-V234 (dále „napadené rozhodnutí o správním vyhoštění“) a rozhodnutím č. j. CPR-31852-4/ČJ-2022-930310-V234 (dále „napadené rozhodnutí o nákladech“).
16. Výrok rozhodnutí o správním vyhoštění žalovaný změnil v tom směru, že podle § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců není žalobcovo vycestování možné a počátek doby, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států EU, se stanoví dle § 118 odst. 1 zákona o pobytu cizinců od okamžiku, kdy uplyne doba k vycestování, která bude stanovena postupem dle § 120a odst. 5 zákona o pobytu cizinců. Změnu žalovaný zdůvodnil nesrozumitelností původního výroku co do vymezení počátku doby, po kterou žalobci nelze umožnit vstup na území členských států EU a která se v souladu s § 118 odst. 1 zákona o pobytu cizinců musí vázat na uplynutí doby k vycestování. Podle žalovaného nejde o změnu, která by mohla žalobce poškodit nebo by mu hrozila újmu kvůli nemožnosti se dále odvolat. Ve zbytku žalovaný závěry prvostupňového orgánu potvrdil jako zákonné.
17. Stanovenou dobu vyhoštění v délce jednoho roku považoval žalovaný za přiměřenou, naopak podle něj mohla být s ohledem na zjištěné okolnosti (cca šestiletý neoprávněný pobyt v ČR) stanovena i podstatně vyšší. Při stanovení doby vyhoštění bylo přihlédnuto jak k přitěžujícím okolnostem, tak k polehčujícím okolnostem. Na straně jedné žalobce nečinil kroky k legalizaci svého neoprávněného pobytu, po ukončení svého předchozího pobytu si jej neprodloužil a o svůj pobytový status se nezajímal, vždy mu jej někdo zařídil. Po dobu neoprávněného pobytu si navíc vydělával práci bez příslušného povolení. Na straně druhé svůj neoprávněný pobyt žalobce nerozporuje, se správním orgánem spolupracuje a projevil zájem vycestovat na Ukrajinu, kde má rodinu.
18. Žalovaný uvedl, že je mu známo, že žalobci bylo dne 4. 10. 2022 uděleno vízum za účelem strpění pobytu nad 90 dnů dle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců a žalobce je oprávněn na území ČR pobývat do doby, kdy pominou překážky znemožňující žalobci vycestovat do vlasti. Udělení víza neznamená, že žalobci nelze uložit správní vyhoštění, a není to ani důvod pro zrušení rozhodnutí o správním vyhoštění. Žalobce se dopustil protiprávního jednání tím, že zde od 6. 5. 2016 do 1. 3. 2022 pobýval vědomě neoprávněně. Tím, že prvostupňový orgán zahájil správní řízení, ukončil žalobcův neoprávněný pobyt a žalobce by byl strpěn až do doby rozhodnutí o odvolání. Během odvolacího řízení pak žalobce získal vízum za účelem strpění pobytu, které jeho dosavadní pobyt nelegalizuje. Vízum má dočasný charakter. Pokud překážky k vycestování pominou, bude vydáno nové rozhodnutí podle § 120a odst. 5 zákona o pobytu cizinců a § 101 správního řádu, dnem nabytí právní moci tohoto rozhodnutí zanikne platnost víza za účelem strpění pobytu a žalobci bude udělen výjezdní příkaz.

19. Ohledně nevyhovění žalobcově žádosti o přerušení řízení žalovaný odkázal na sdělení prvostupňového orgánu ze dne 12. 7. 2022, že žalobci bude vydáno nevykonatelné rozhodnutí o správním vyhoštění, neboť takový postup shledal žalovaný jako souladný se zákonem. Nenastala žádná nová skutečnost, která by zdůvodňovala zastavení řízení, protože se žalobce prokazatelně dopustil protiprávního jednání spočívajícího v tom, že v ČR pobýval neoprávněně.
20. Napadené rozhodnutí o nákladech žalovaný zdůvodnil tím, že rozhodnutí o správním vyhoštění shledal zákonným, ztotožnil se s prvostupňovým orgánem a neshledal důvod pro snížení paušální částky nákladů řízení. K vypořádání odvolacích námitek odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí o správním vyhoštění.

Shrnutí žaloby

21. Žalobce proti napadeným rozhodnutím podal dne 31. 10. 2022 žalobu podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“), k Městskému soudu v Praze. Ten ji dne 18. 11. 2022 usnesením č. j. 4 A 48/2022-21 postoupil zdejšímu osudu jako soudu věcně a místně příslušnému k projednání věci. Krajský soud v Praze žalobu obdržel dne 30. 11. 2022.
22. Žalobce se jí domáhá zrušení napadených rozhodnutí a zastavení řízení o správním vyhoštění. Eventuálně navrhuje soudu vrátit věc k dalšímu řízení žalovanému, neshledá-li důvody pro upuštění od trestu správního vyhoštění a zastavení řízení.
23. Žalobce vyčítá žalovanému, že nezákonně nevyhověl jeho žádosti o přerušení řízení ze dne 12. 7. 2022, přestože žalobce dne 22. 6. 2022 podal žádost o udělení víza za účelem strpění, u níž bylo možné vzhledem k situaci na Ukrajině očekávat kladný výsledek. Žalovaný vyhostil žalobce proto, že na území ČR pobývá bez platného oprávnění k pobytu. Tomu bylo dne 31. 10. 2022 vydáno vízum za účelem strpění pobytu na dobu jednoho roku. Žalobce se domnívá, že podle § 119 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je možné cizince vyhostit pouze, pokud pobývá na území bez platného oprávnění k pobytu, nikoliv proto, že na území pobýval bez platného oprávnění někdy v minulosti. Důvod, pro který se řízení o správním vyhoštění vedlo, proto podle žalobce odpadl, čímž odpadl i důvod pro uložení správního vyhoštění.
24. Žalobce dále považuje napadené rozhodnutí o správním vyhoštění za nepřezkoumatelné a postrádající oporu v provedeném dokazování. Namítá, že žalovaný nesprávně nepřihlédl k tomu, že se žalobce snažil svůj pobyt legalizovat. To, že požádal o udělení víza, vyplývá i ze správního spisu. Žalovaný to neměl hodnotit ani jako přitěžující okolnost při stanovení trestu. Žalovaný dále oproti prvostupňovému orgánu dovodil, že žalobce porušil povinnost v § 103 odst. 1 písm. n) zákona o pobytu cizinců, což žalobce navíc považuje za irrelevantní pro správní vyhoštění. K tomu žalovaný nedoplnil dokazování. K odůvodnění žalovaného týkajícího se blanketně uplatněných námitek žalobce uvedl, že obě blanketní odvolání v určené lhůtě doplnil, žalovaný se ale se všemi argumenty nevypořádal, zejména nevysvětlil, proč nepřerušil řízení.
25. Žalobce konečně namítá, že žalovaný v rozporu s § 90 odst. 1 a 3 správního řádu jeho odvolání proti napadenému rozhodnutí o správním vyhoštění fakticky zamítl a výrok

vadného rozhodnutí o správním vyhoštění změnil k tíži žalobce. Tím ho připravil o možnost odvolání.

26. Z těchto důvodů je podle žalobce nezákonné i napadené rozhodnutí o nákladech řízení. Žalobce se dovolává rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále „NSS“) ze dne 13. 3. 2019, č. j. 9 Azs 148/2018-26, podle něhož je výrok o povinnosti účastníka uhradit náklady správního řízení závislým na výroku o uložení správního vyhoštění.

Vyjádření žalovaného

27. Žalovaný uvedl, že žaloba obsahuje totožnou argumentaci, na kterou plně reagoval v napadených rozhodnutích, a odkázal na jejich odůvodnění. Navrhl soudu žalobu zamítnout.

Ústní jednání

28. Dne 26. 1. 2023 se konalo ústní jednání, na němž žalobce setrval na svém procesním stanovisku a zopakoval argumenty uvedené v žalobě. Zástupkyně žalobce obecně odkázala na konstantní judikaturu, podle níž se koncentrace řízení nevztahuje na řízení o přestupcích a správních deliktech nebo řízení vedená z moci úřední, v nichž má být účastníkovi uložena povinnost. Obdobně argumentovala pro prolomení zásady rozhodování soudu dle skutkového stavu ke dni vydání napadených rozhodnutí dle § 75 odst. 1 s. ř. s., neboť to, že o vízu strpění rozhodl správní orgán po zákonné lhůtě a žalobce tedy nemohl tuto skutečnost doložit dříve.
29. Žalovaný se z jednání omluvil a odkázal na své písemné vyjádření.
30. Soud k návrhu žalobce provedl k důkazu kopii jeho víza strpění, platného od 31. 10. 2022 do 30. 10. 2023 (založeného na č. l. 11 soudního spisu).

Posouzení věci soudem

31. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců), osobou k tomu oprávněnou a splňuje formální náležitosti na ni kladené.
32. Soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
33. Soud předesílá, že se dříve zabýval skutkově obdobnou věcí žalobcova bratra, jehož žalobu zamítl rozsudkem ze dne 5. 1. 2023, č. j. 45 A 3/2022-57. Soud neshledal důvod se od těchto svých nedávno formulovaných závěrů odchýlit.
34. Před vlastním posouzením soud podotýká, že uložení správního vyhoštění nepředstavuje správní trest ani podle vnitrostátní úpravy, ani podle Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. To reflektuje judikatura NSS, podle níž je správní vyhoštění rozhodnutím nikoli sankční povahy, ale rozhodnutím, které obsahově vyjadřuje zájem státu na tom, aby se jím dotčený cizinec na území státu nezdržoval. Zákaz pobytu spojený se správním vyhoštěním nepředstavuje sankci, ale preventivní správní opatření, které nesleduje represivní účel (blíže viz např. rozsudek NSS ze dne 29. 8. 2017, č. j. 9 Azs 176/2017-26, odst. 24 až 30). Námitky, kterými žalobce brojí proti nepřiměřenosti trestu nebo se dovolává upuštění od trestu a zastavení řízení se proto míjejí s typem řízení, v němž bylo vydáno napadené rozhodnutí o správním vyhoštění. Soud

k těmto námitkám nicméně dále přihlédl v rámci možností daných právní úpravou správního vyhoštění.

35. Žalobci bylo uloženo správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 zákona o pobytu cizinců, podle kterého Policie ČR vydá rozhodnutí o správním vyhoštění až na pět let, pobývá-li cizinec na území bez platného oprávnění k pobytu, ač k tomu není oprávněn.
36. Podstatou projednávané věci je, zda mohl žalovaný potvrdit rozhodnutí o správním vyhoštění v situaci, kdy se žalobci podařilo v průběhu řízení získat vízum strpění. Soudu sice neuniklo, že žalobce tvrdí, že mu vízum strpění bylo vydáno dne 31. 10. 2022 (tj. datuje jej až po vydání napadeného rozhodnutí o správním vyhoštění), zatímco žalovaný se v napadeném rozhodnutí o správním vyhoštění k vydanému vízu strpění již vyjadřuje a uvádí, že jej žalobce získal dne 4. 10. 2022, jak zjistil lustrací žalobce v cizineckém informačním systému (viz výpis z CIS založený ve správním spise žalovaného). Soud se tedy nemusel nijak zabývat tím, jestli jsou zde důvody pro prolomení pravidla v § 75 odst. 1 s. ř. s. Zda žalobce získal pobytové oprávnění před nebo po vydání napadeného rozhodnutí dne 18. 10. 2022 nicméně na posouzení věci nic nemění, neboť skutková podstata citovaného ustanovení dopadá na protiprávní jednání žalobce před kontrolou dne 1. 3. 2022.
37. Žalobce se totiž mylí v tom, že by měl být § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 vykládán tak, že vyhoštění lze uložit pouze tehdy, pokud cizinec v okamžiku vydání rozhodnutí o vyhoštění pobývá na území neoprávněně. Takový výklad by vedl k absurdním důsledkům, neboť by správní vyhoštění nemohlo být podle citovaného ustanovení uloženo nikdy. Jak totiž správně poukázal již žalovaný (viz str. 5 napadeného rozhodnutí o správním vyhoštění), zahájením řízení o správním vyhoštění je ukončen neoprávněný pobyt cizince. Cizinec je oprávněn po dobu řízení o správním vyhoštění setrvat na území ČR, proto se v okamžiku vydání rozhodnutí nenachází na území nikdy neoprávněně. Rovněž doba neoprávněného pobytu, která je hodnocena zejména pro účely určení délky zákazu pobytu je počítána pouze do doby zahájení řízení o správním vyhoštění (srov. též odst. 18 shora, z něhož je zřejmé, že i žalovaný považoval žalobcův pobyt na území za neoprávněný pouze do doby zahájení řízení o správním vyhoštění). Hovoří-li citované ustanovení o cizinci, který „pobývá“ na území neoprávněně v přítomném čase, soud nemá pochyb o tom, že je tím myšlen cizinec, který v tomto případě v okamžiku kontroly Policií ČR pobývá na území neoprávněně. Pokud je taková skutečnost zjištěna, je bezprostředně poté zahájeno řízení o správním vyhoštění, jímž je sice neoprávněný pobyt ukončen, to však neznamená, že by byl zhojen a že by jej cizinci nebylo možné vytýkat a uložit za něj správní vyhoštění. Proto ani pozdější vydání víza strpění nemohlo nic změnit na tom, že žalobce před začátkem jeho platnosti naplnil svým jednáním skutkovou podstatu dle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 zákona o pobytu cizinců (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 19. 10. 2021, č. j. 13 A 29/2021-23, odst. 14).
38. Žalobce dále namítá, že žalovaný nad rámec důvodů uvedených prvostupňovým orgánem žalobci vytkl, že porušil § 103 odst. 1 písm. n) zákona o pobytu cizinců. Toto ustanovení vymezuje povinnost cizince „pobývat na území pouze s platným cestovním dokladem a oprávněním k pobytu, pokud tento zákon nestanoví jinak“. Je zřejmé, že toto ustanovení není irelevantní, naopak doplňuje § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona o pobytu cizinců, podle kterého je důvodem pro uložení správního vyhoštění pobyt bez platného oprávnění

k pobytu, ačkoliv k takovému pobytu není cizinec oprávněn. Správní vyhoštění je tedy podle § 119 odst. 1 písm. b) bodu 4 zákona o pobytu cizinců ukládáno právě proto, že cizinec nedodržel povinnost, kterou mu zákon o pobytu cizinců v § 103 odst. 1 písm. n) ukládá. Odkázal-li proto žalovaný v úvodu svého rozhodnutí též na § 103 odst. 1 písm. n) zákona o pobytu cizinců, nekladl žalobci k tíži „něco dalšího“, pouze výslovně uvedl odkaz na zákonné ustanovení, jehož porušení se žalobce dopustil a za něž mu bylo uloženo správní vyhoštění. Za tímto účelem žalovaný nemusel provádět další dokazování, neboť ze správního spisu bylo nepochybné, že žalobce nedodržel povinnost pobývat na území pouze s oprávněním k pobytu. Žalobce nijak nezpochybňoval, že na území ČR pobýval neoprávněně ode dne 6. 5. 2016 do svého zadržení cizineckou policií dne 1. 3. 2022.

39. Druhým důležitým aspektem pro posouzení žalobcovy věci je specifčnost jeho situace v souvislosti s válečným konfliktem probíhajícím v zemi jeho původu. Žalobce v průběhu řízení o správním vyhoštění na situaci na Ukrajině upozorňoval a odkazoval na ni jako možný důvod pro přerušení řízení. Nyní tvrdí, že žalovaný nevysvětlil, proč řízení nepřerušil.
40. Soud pro pořádek shrnuje, že správní orgány k probíhající válce na Ukrajině a s tím souvisejících hrozeb pro žalobce adekvátně přihlédly a promítly je do závěru, že v žalobcově věci existují důvody znemožňující vycestování ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců. V tom se nyní posuzovaná věc podstatně liší od případů, kdy bylo občanům Ukrajiny uloženo správní vyhoštění ještě před vypuknutím konfliktu na Ukrajině a kdy NSS shledal, že by bylo neefektivní odkazovat žalobce na nové řízení, v němž by bylo vydáno nové závazné stanovisko zohledňující aktuální situaci, a proto rozhodnutí o správním vyhoštění zrušil a vrátil k dalšímu řízení, v němž má být vyžádáno aktuální závazné stanovisko (viz rozsudek NSS ze dne 12. 5. 2022, č. j. 10 Azs 107/2022-35, odst. 15). V žalobcově věci však prvostupňový orgán zcela správně požádal ministerstvo o vydání stanoviska k existenci důvodů znemožňující vycestování žalobce, které ministerstvo dne 3. 5. 2022 vydalo a překážku vycestování žalobce dle § 179 zákona o pobytu cizinců s ohledem na aktuální situaci na Ukrajině shledalo.
41. Existence důvodů znemožňujících vycestování však neznamená, že by nebylo možné vydat rozhodnutí o správním vyhoštění. V rozsudku ze dne 30. 9. 2015, č. j. 7 As 206/2015-36, NSS potvrdil, že „zákon zcela explicitně počítá s tím, že i v případě, že vycestování cizince není možné, je vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění, v němž se tato skutečnost toliko uvede“. Zákon o pobytu cizinců tak stanoví v § 120a odst. 4, podle něhož platí, že není-li vycestování cizince možné právě z důvodů uvedených v § 179 zákona o pobytu cizinců, Policie ČR to uvede v rozhodnutí o správním vyhoštění a ministerstvo cizinci udělí vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpení pobytu na území podle § 33 odst. 3 téhož zákona.
42. Překážka vycestování v podobě některého z důvodů stanovených v § 179 zákona o pobytu cizinců nemusí být trvalého charakteru, zákon o pobytu cizinců proto počítá s tím, že rozhodnutí o správním vyhoštění není po určitou dobu (do odpadnutí překážky) vykonatelné. Pominou-li důvody znemožňující cizinci vycestování, Policie ČR vydá nové rozhodnutí pouze ve věci stanovení nové lhůty k vycestování podle zvláštního právního předpisu po vyžádání a na základě nového závazného stanoviska ministerstva (§ 120a odst. 5 zákona o pobytu cizinců).

43. Zákon rovněž počítá se situací, kdy důvody znemožňující vycestování jsou natolik dlouhodobé, že již není odůvodněné na správním vyhoštění trvat. Podle § 120a odst. 9 zákona o pobytu cizinců platnost rozhodnutí o správním vyhoštění zaniká, není-li vycestování cizince možné a ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o správním vyhoštění uplynula doba rovnající se pětinasobku doby pro omezení vstupu na území stanovené v tomto rozhodnutí. Tato doba v případě žalobce dosud neuplynula. Jelikož mu byl uložen zákaz vstupu pouze na jeden rok, zanikla by platnost rozhodnutí o jeho vyhoštění uplynutím pěti let od dne nabytí právní moci rozhodnutí o správním vyhoštění za podmínky, že by nadále přetrvávaly důvody znemožňující vycestování ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců.
44. Zákon o pobytu cizinců předpokládá také další případy zániku platnosti rozhodnutí o správním vyhoštění. Je tomu tak mj. v případě, že byl cizinci udělen azyl (§ 120a odst. 7) nebo při splnění dalších zákonných podmínek v případech, kdy byla cizinci udělena doplňková ochrana nebo dlouhodobý pobyt za účelem strpění (viz § 120a odst. 8, který stanoví i bližší podmínky). Žádné z těchto ustanovení na žalobce nedopadá. Žalobci sice bylo uděleno vízum za účelem strpění pobytu podle § 33 zákona o pobytu cizinců, to je však odlišným institutem od dlouhodobého pobytu za účelem strpění pobytu, o němž hovoří § 120a odst. 8 uvedeného zákona. Dlouhodobý pobyt za účelem strpění pobytu je upraven v § 43 zákona o pobytu cizinců a nelze jej zaměňovat s vízem za účelem strpění pobytu podle § 33 téhož zákona.
45. Ze zákona o pobytu cizinců je tedy zřejmé, že výslovně upravuje konkrétní situace, kdy platnost rozhodnutí o správním vyhoštění zaniká *ex lege*. Z toho lze *a contrario* dovodit, že jiné, zákonem nepředvídané situace zánik platnosti rozhodnutí o správním vyhoštění nezpůsobují. V případě žalobce nenastala žádná z těchto situací, která by žalovanému umožňovala zastavit řízení o správním vyhoštění pro odpadnutí jeho předmětu.
46. Postup, kterého se žalobce dovolává, tedy že je při vydání určitého typu pobytového oprávnění řízení o správním vyhoštění zastaveno, zákon o pobytu cizinců zná, ale opět se jedná o jiný případ, než který by bylo možno spojit se skutkovými okolnostmi posuzované věci. Podle § 119a odst. 4 zákona o pobytu cizinců platí, že rozhodnutí o správním vyhoštění podle § 119 téhož zákona nelze vykonat, „jde-li o cizince, který požádal o vydání povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území nebo mu takové povolení bylo vydáno; řízení o správním vyhoštění, které nebylo ukončeno před vydáním povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území, policie zastaví“. Institut povolení k dlouhodobému pobytu za účelem ochrany na území je upraven v § 42e zákona o pobytu cizinců a jedná se o velmi specifický typ pobytového oprávnění pro důvody, které v žalobcově věci nebyly zjištěny.
47. V případě udělení víza za účelem strpění zákon o pobytu cizinců obdobný postup nepředpokládá. Žalovaný proto nepochybil, pokud poté, kdy bylo žalobci uděleno vízum za účelem strpění, prvostupňové rozhodnutí nezrušil a řízení nezastavil. Pro takový postup nedává zákon o pobytu cizinců žádný podklad a s udělením víza za účelem strpění nespojuje žádný právní následek, který by měl dopad na vydání rozhodnutí o správním vyhoštění. Žalobci nelze přisvědčit, že by udělením víza za účelem strpění odpadl předmět řízení o správním vyhoštění. Předcházející neoprávněný pobyt žalobce tím není nijak zhojen. Udělení víza za účelem strpění působí pouze do budoucna a naopak obvykle

následuje po vydání rozhodnutí o správním vyhoštění, je-li shledána existence důvodů znemožňujících vycestování (srov. výše citovaný § 120a odst. 4 zákona o pobytu cizinců). Také proto nemůže být udělení víza za účelem strpění pobytu překážkou uložení správního vyhoštění.

48. Z obdobných důvodů nelze žalobci přisvědčit, že měl prvostupňový orgán řízení přerušit a vyčkat vyřízení žádosti žalobce o vízum za účelem strpění pobytu. Přerušování řízení by mělo smysl pouze tehdy, pokud by výsledné rozhodnutí o žádosti mohlo mít vliv na výrok rozhodnutí o správním vyhoštění. Tak tomu však v případě udělení víza za účelem strpění pobytu není, jak již soud shora podrobně vysvětlil.
49. Žalobce dále namítá, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné a postrádá oporu v provedeném dokazování, zejména žalovaný nesprávně nepřihlédl k žalobcově snaze svůj pobyt realizovat. Žalovaný v napadeném rozhodnutí o správním vyhoštění uvedl, že žalobce nečinil žádné kroky k realizaci svého neoprávněného pobytu po ukončení jeho předchozího pobytu. Žalobce své poslední pobytové oprávnění pozbyl dnem 5. 5. 2016 (viz lustrace na č. 1. 16 ve spojení s kopií průkazu o posledním povolení k pobytu na č. 1. 35 spisu prvostupňového orgánu). Dále se o svůj pobytový status nezajímal, což sám potvrdil při výslechu dne 1. 3. 2022 (viz odst. 3 shora). O vízum za účelem strpění pobytu požádal až poté, co bylo zahájeno řízení o správním vyhoštění. Snahu o legalizaci pobytového statusu až pod hrozbou správního vyhoštění nelze považovat za okolnost, která by měla svědčit ve prospěch kratší doby zákazu vstupu. Správní orgány zcela správně akcentovaly dlouhodobost žalobcova neoprávněného pobytu.
50. Správní orgány také přihlédly ke spolupráci žalobce v průběhu řízení, tomu, že svůj neoprávněný pobyt nerozporoval a k jeho obecně projevenému zájmu vycestovat na Ukrajinu za svou rodinou. Dobu zákazu vstupu mu uložily v délce jednoho roku, tedy spíše při spodní hranici zákonného rozpětí doby zákazu vstupu. Z obou rozhodnutí o správním vyhoštění je zřejmé, že při určení délky zákazu vstupu hodnotily správní orgány okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch žalobce a svou úvahu přezkoumatelně odůvodnily. Žalobce nevzněl žádné konkrétní argumenty, které by svědčily o tom, že délka zákazu vstupu byla stanovena nepřiměřeně. K požadavku žalobce, aby soud upustil od uložení trestu z důvodu jeho nepřiměřené výše, soud opakuje, že řízení o správním vyhoštění nemá sankční povahu a nebyl v něm ukládán trest za správní delikt, a proto soud by ani nemohl uplatnit moderační právo podle § 78 odst. 2 s. ř. s., k jehož využití žalobcův požadavek pravděpodobně směřoval.
51. Žalobce dále namítá, že obě blanketní odvolání v určené lhůtě doplnil, ale žalovaný se podle něj nevypořádal se všemi argumenty, zejména jeho námitkou vůči tomu, že prvostupňový orgán nepřerušil řízení. Z napadeného rozhodnutí o správním vyhoštění neplyne, že by žalovaný považoval odvolání žalobce za nedoplněné. Hovořil pouze „o *blanketních námitkách porušení správního řádu*“. V odvolání přitom žalobce skutečně bez bližší argumentace namítal překročení diskreční pravomoci, odchýlení se od rozhodovací praxe a nedostatečnou individualizaci rozhodnutí. Takové námitky nelze označit jinak než jako blanketní, neboť nejsou nijak navázány na konkrétní okolnosti posuzované věci. Žalovanému proto nelze vytýkat, že se jimi blíže nezabýval. Řádně konkretizované odvolací námitky žalovaný přitom přezkoumatelně zodpověděl. Na námitku nepřerušování řízení reagoval na str. 6 napadeného rozhodnutí.

52. Posledním okruhem žalobních námitek žalobce tvrdí, že žalovaný v rozporu s § 90 odst. 1 a 3 správního řádu jeho odvolání fakticky zamítl a výrok rozhodnutí o správním vyhoštění změnil k jeho tíži. Ani tomuto tvrzení soud nepřisvědčil. Podle změněného výroku není žalobcovo vycestování možné podle § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců a počátek doby, po kterou mu nelze umožnit vstup na území členských států EU, se stanoví podle § 118 odst. 1 zákona o pobytu cizinců od okamžiku, kdy uplyne doba k vycestování, která bude stanovena postupem podle § 120a odst. 5 téhož zákona. Žalovaný v napadeném rozhodnutí o správním vyhoštění pouze upřesnil výrok rozhodnutí tak, aby explicitně vyjadřoval důsledky plynoucí přímo ze zákona o pobytu cizinců (srov. odst. 41–42 shora). Zároveň toto upřesnění nemohlo být pro žalobce překvapivé, neboť již prvostupňový orgán (byť pouze v odůvodnění, viz str. 7 prvostupňového rozhodnutí) uvedl, že rozhodnutí o správním vyhoštění nebude vykonáno až do odpadnutí překážky k vycestování spočívající v probíhajícím ozbrojeném konfliktu na Ukrajině a poté bude na základě nového závazného stanoviska ministerstva žalobci stanovena nová lhůta k vycestování.
53. Protože soud shledal napadené rozhodnutí o správním vyhoštění zákonným, plně ob stojí i napadené rozhodnutí o nákladech. Žalobce dovozoval jeho nezákonnost výhradně od tvrzené nezákonnosti napadeného rozhodnutí o správním vyhoštění a specifické námitky vůči němu nevznesl.

Závěr a náklady řízení

54. Soud uzavírá, že žalobní námitky neshledal důvodnými, současně neshledal žádnou vadu, k níž by byl povinen přihlédnout z úřední povinnosti. Proto žalobu jako nedůvodnou v celém rozsahu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.)
55. O nákladech řízení účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšnému žalovanému soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť žalovaný nevynaložil žádné náklady nad rámec své běžné úřední činnosti (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014-47).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 26. ledna 2023

Karel Ulík, v. r.
samosoudce